

Frivillig vern

Miljødirektoratets erfaringer med frivillig vern og prioriteringer for videre arbeid

Pål Klevan
Seniorrådgiver, Miljødirektoratet

Mål for skogvernet

Vi skal verne et representativt utvalg av norske skoger. Skogvernet skal videre bidra til bevaring av naturmangfoldet.

Mål om 10 % vern

Nedre Tinnenes naturreservat, Kristiansand kommune.
Foto: Pål Klevan

Miljodirektoratet.no

Vernet skog per 1.1.2019

NIBIO per 1.1.2019 (i kvadratkilomter)			
Arealtype	Totalt areal	Vernet areal	Vernet %
Produktiv skog	86 629	3124,49	3,61
Uproduktiv skog	35 475	2759,28	7,8
All skog	122 103	5883,77	4,82

Miljødirektoratet.no

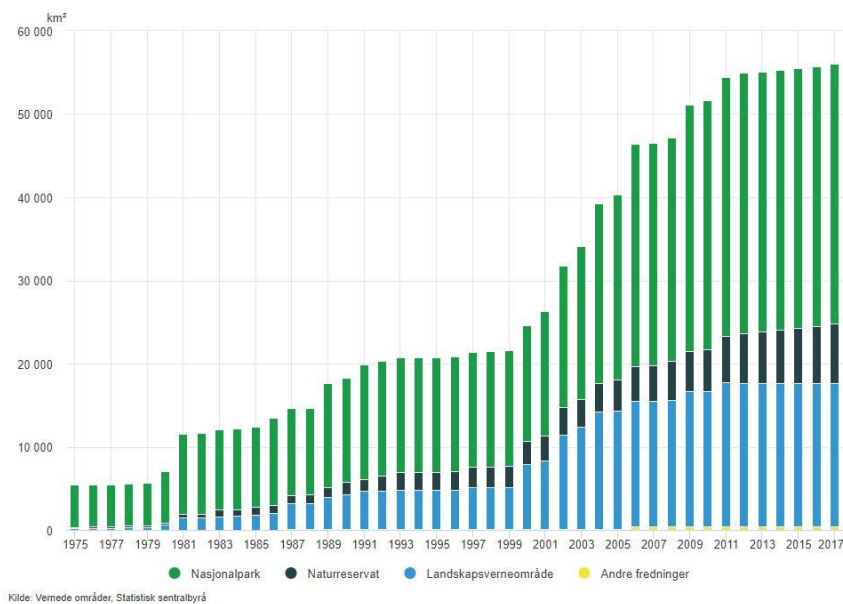
Frivillig vern – erfaringer med ordningen

- Økt budsjett over tid
- Økt kartleggingsinnsats
- Økt antall områder til vernevedtak

Sæteråsen naaturresevat, Holmestrand kommune. Foto: Linda Myhre / Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

Miljødirektoratet.no

Miljødirektoratet.no

- Lite konflikt
- Mange tilbud
- God geografisk spredning, men underrepresentasjon på enkelte skogtyper og enkelte regioner
- Generelt går prosessen ganske kjapt

Miljødirektoratet.no

Neka naturreservat, Rendalen kommune. Foto: Sigve Reiso, Biofokus

- Noen flaskehalser - mulig å effektivisere
- Får vi inn de riktige tilbudene?
- Får vi vernet de riktige områdene?

Storlidalen, Indre Fosen kommune. Foto: Jan-Erik Andersen / Fylkesmannen i Trøndelag

Frivillig vern 2018

Ca. 211 000 daa skog

Ca. 115 000 daa produktiv skog.

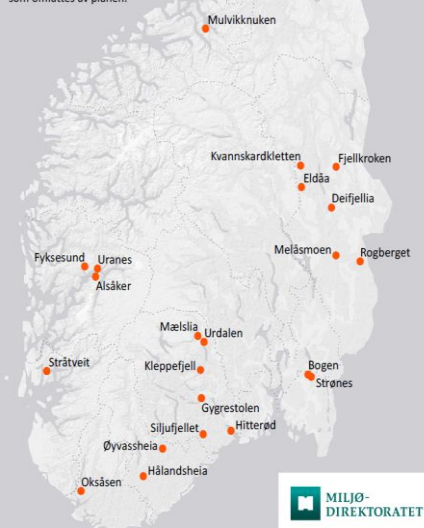
Areal fra 62 daa i Bogen, Østfold til
ca. 43 000 og 38 000 i Kvannskardkletten og
Eldåa i Hedmark.

Verneplan for skog, 22. juni 2018

Beliggenhet til de 25 verneområdene som omfattes av planen.

Verneplan for skog, 7. desember 2018

Beliggenhet til de 22 verneområdene som omfattes av planen.

Verneplan for skog, 14. desember 2018

Beliggenhet til de 40 verneområdene som omfattes av planen.

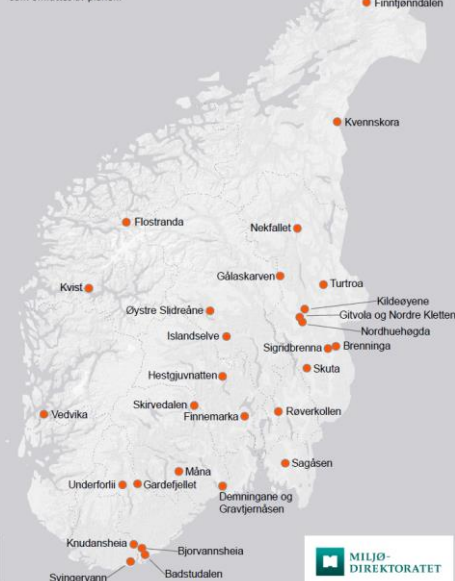
Miljødirektoratet.no

Verneplan for skog, 15. mars 2019

Beliggenhet til de 18 verneområdene som omfattes av planen.

Verneplan for skog, 21. juni 2019

Beliggenhet til de 29 verneområdene som omfattes av planen.

?

Miljødirektoratet.no

Frivillig vern – prioritering av områder

- Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet*
- Oppdragsbrev fra Klima- og miljødepartementet
- Prioriterte kartleggingsbehov i skogvernet
- Nye prioriterte kartleggingsbehov i skogvernet
- Prioriteringsliste til skogbruket

Miljødirektoratet.no

Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* vektlegger blant annet at et kostnadseffektivt framtidig skogvern med høy faglig kvalitet vil forutsette at man har oversikt over hvor skogarealene med de viktigste vernekvalitetene er. Meldingen legger derfor opp til omfattende kartlegging av viktige skogarealer som kan være aktuelle for framtidig vern. Det legges i meldingen til grunn at regioner og skogtyper med viktige skogvernkvaliteter som kan bidra til å dekke viktige mangler i skogvernet vil bli prioritert i kartleggingene de nærmeste årene.

Miljødirektoratet.no

Prioriterte kartleggingsbehov i skogvernet

Direktoratet for naturforvaltning utarbeidet i 2005 en liste over prioriterte skogtyper for kartlegging. Denne listen omfattet følgende skogtyper:

- Boreal regnskog
- Bekkekløfter
- Edellauvskog
- Kalkskog
- Kystfuruskog
- Sumpskog
- Gammel (urskognær) furuskog

Nedre Timenes naturreservat, Kristiansand kommune. Foto: Pål Klevan

Miljødirektoratet.no

Tabell 1. Oversikt over evaluerte skogtyper (evalueringen 2016) og prosjekttilhørighet jf. liste over prioriterte skogtyper fra 2005.

Naturtype	Inngår i kartlegging av:
Alm-lindeskog, hasselkratt og gråor-almeskog	Edellauvskog
Bekkeskog/bøkedominert skog	Edellauvskog
Eikeskog/eikedominert skog	Edellauvskog
Kalklindeskog	Edellauvskog
Gammel blandingslauvskog	Edellauvskog. Denne omfatter ikke boreale lauvskoger.
Ospedominert skog	
Gråor-heggeskog, flommarks-type	Fuhtskog (start 2019)
Gråor-heggeskog, lisdetype	Fuhtskog (start 2019)
Hagstaudebjørkeskog/fjell-bjørkeskog	
Gammel furuskog	
Gammel granskog	
Rik blandingskog i lavlandet	Edellauvskog
Kalkbjørkeskog	Kalkskogregistreringer
Kalkfuruskog	Kalkskogregistreringer
Kalkgranskog	Kalkskogregistreringer
Rik sumpskog	Fuhtskog (start 2019)
Bekkekløfter	Bekkekløfter
Boreal regnskog	Boreal regnskog
Kystfuruskog	Kystfuruskog
Temperert regnskog	Kystfuruskog (edellauvskog)

Miljødirektoratet.no

Svingervann naturreservat, Kristiansand kommune. Foto: Pål Klevan

Kartlegging 2019

Frivillig vern:

- ca. 200 000 daa.
- ca. 130 områder

Statskog: Hedmark og Buskerud

- ca. 25 000 daa, 9 områder.

Fuktskogkartlegging: ca. 120 000 daa. Østlandet, ca. 115 områder.

Oppdrag fra KLD 2018 om å utarbeide ny liste

Følgende momenter skal særlig vurderes:

- prioriterte skogtyper
- geografiske områder
- større skogområder med verne kvalitet
- arealer som vil være viktige for å styrke nettverket av verneområder

Nye kartlegginger

- Furuskog
- Boreale lauvskoger
- Skog som har betydning for truede arter og naturtyper
- Naturskog
- Områder viktige for økologiske nettverk
- Utvidelser av verneområder (økt robusthet)

Miljødirektoratet.no

- Furuskog: Vil være behov for kartlegging av noen spesielle typer furuskog. Dette gjelder lågurtfuruskog, olivinfuruskog og sandfuruskog. I tillegg er det behov for mer kunnskap om brannpåvirket furuskog.
- Boreale lauvskoger: Kartlegging av boreale lauvskoger hvor eksisterende kunnskapsgrunnlag og mangler i vernet legges til grunn for kartleggingen. Dvs. bl.a. ospedominert skog, gammel blandingslauvskog.
- Skog som har betydning for truede arter og naturtyper. Jf. bl.a. «Truet natur»-arbeidet. Skogvern som virkemiddel for kalkrik bøkeskog, olivinskog, kystgranskog, lågurt-grankalkskog og varmekjær kildelauvskog.

Miljødirektoratet.no

- Naturskog: Det pågår arbeid med å utarbeide et nasjonalt datasett på naturskog. Dette er basert på fjernmåling. Videre bearbeiding og tilrettelegging for bruk i skogvernarbeidet. Feltkartlegging for å skaffe erfaringsgrunnlag for bruk av datasettet.
- Områder viktige for økologisk nettverk. NINA-rapport 888 har vurdert verneområdenes funksjon som økologiske nettverk. Operasjonaliseringer/systematisering i skogvernarbeidet. I hovedsak bruk av eksisterende data.

Miljødirektoratet.no

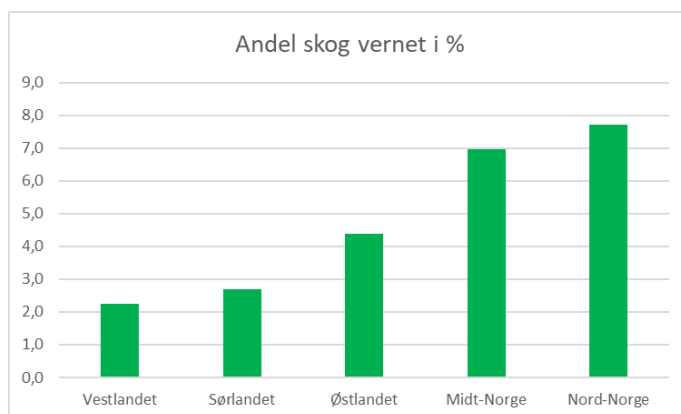
- Utvidelser av verneområder. Store områder vurderes å være viktig for langsiktig bevaring. Normal større variasjon og mindre kanteffekter. Systematisk gjennomgang basert på eksisterende data.

Miljødirektoratet.no

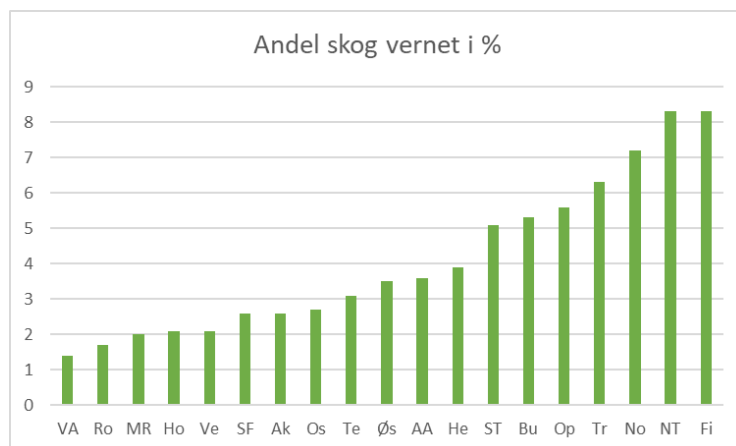
Vernet skog fordelt på region

Miljødirektoratet.no

Vernet skog i ulike fylker

Miljødirektoratet.no

Håkjenkleiv naturreservat, Åmli kommune. Foto: Pål Klevan

Geografisk prioritering

1. Østlandet
2. Vestlandet
3. Sørlandet
4. Trøndelag
5. Nord-Norge

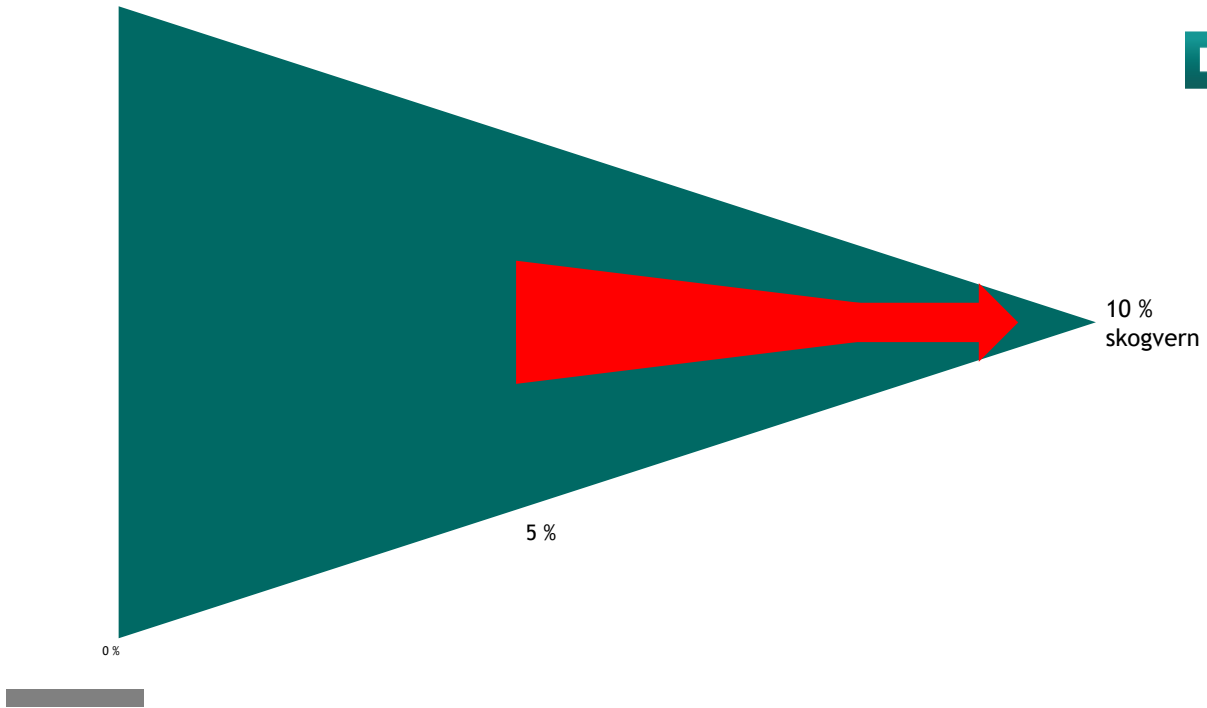
Nævre naturreservat, Stjørdal kommune. Foto: Gunnar Kjaerstad

Prioriteringer til skogbruket

St. meld 25.

«...hvis myndighetene ønsker å øke skogvernet og konkretiserer behovene for vern, kan skogeierne tilby områder som kan bidra til å dekke mangler ved skogvernet»

Prioriteringer til skogbruket - Generelle føringer

- Vegetasjonssoner - nemoral, boreonemoral, sørboreal, mellomboreal
- Ikke prioritet i nordboreal
- ***_**** er interessant uansett
- Prioritet i høydelag 1-300 m.o.h
- Områder med størst verdi prioriteres først.

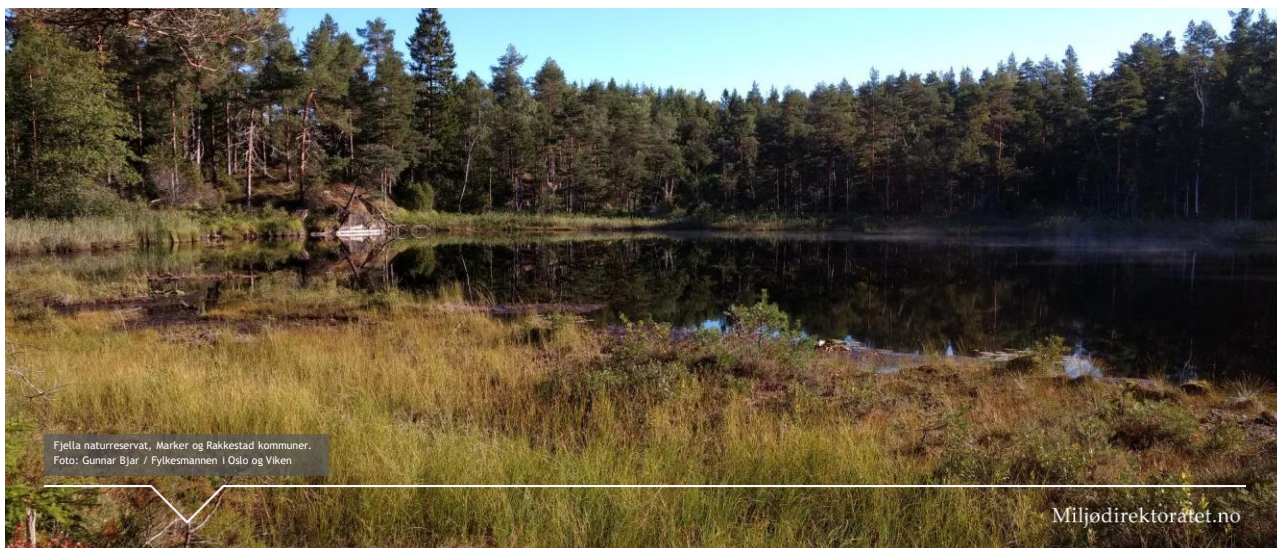

Prioriteringsliste til skogbruket

Vestlandet (MR, <u>Vestland</u> , Rogaland)	Kystfuruskog (1)	Rik <u>boreonemoral</u> regnskog (1) Fattig <u>boreonemoral</u> regnskog (1) Boreal regnskog med furu (1)
	Edellauskog (1-2)	Rik edellauskog (1) Gammel fattig edellauskog (2)
	Bekkekløfter (2)	

Takk for oppmerksomheten!

Miljødirektoratet.no